

Projektbeskrivelse

Titel på projektet: Forberedende arbejde til retningslinier til identifikation af predatory tidsskrifter

Mål for projektet (300 ord): Et stigende antal forskere bliver kontaktet af tidsskrifter, der tilbyder at publicere videnskabelige artikler mod et gebyr. Nogle af disse udfylder dog ikke den række af funktioner, et videnskabeligt tidsskrift normalt varetager. Da der oftest ikke udføres egentligt peer review, vil publikationer i disse tidsskrifter i mange sammenhænge ikke anerkendes som forskning. Uerfarne forskere fra udviklingslande er i højest risiko, men også forskere fra I-lande falder for disse såkaldte predatory tidsskrifters overtalelsermetoder. Der er således brug for vejledning særligt af uerfarne forskere. Tidligere har mange fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker (FFU-biblioteker) brugt den såkaldte Beall's list til at identificere predatory tidsskrifter. Listen opdateres ikke længere og selv da den blev det, var den absolut heller ikke uproblematisk.

Formålet med dette projekt er at forberede et projekt, der har til formål at udvikle et værktøj bestående af et sæt af kriterier til at identificere predatory tidsskrifter på tværs af fagområder. Dette projekt har således til formål 1) at afklare den nuværende situation på FFU'erne i forhold til services knyttet til predatory tidsskrifter og publikationsstrategisk rådgivning mere generelt. Derudover 2) at afsøge mulige servicetilbud på dette område med udgangspunkt i FFU'ernes nuværende tilbud samt forskernes behov. 3) Som et tredje formål indeholder projektet forberedelse af en projektbeskrivelse med henblik på at udvikle et værktøj, som bibliotekarerne kan bruge, når de skal undervise og vejlede forskere. På den måde løftes bibliotekarernes viden om predatory tidsskrifter.

Bilag

Motivation og formål

Den traditionelle abonnementsbaserede publicering af videnskabelig litteratur er blevet udfordret kraftigt de sidste årtier. Open access i forskellige former har fået fodfæste i den videnskabelige publiceringsproces. Men med open access-udviklingen er desværre også fulgt en række nye udgivere, der udnytter de nye publiceringsmuligheder til at opkræve et eller flere gebyrer fra forfatterne uden dog at udføre egentlig fagfællebedømmelse af de indsendte artikler. Der kan også være problemer med varig/stabil adgang til publikationerne efter publicering. Mængden af disse fup-tidsskrifter, også kaldet predatory, er steget voldsomt de sidste 10 år (Shen & Björk, 2015). Betaling af gebyret er eneste kriterie for publicering. Peer review er for forskningsmiljøerne en helt central funktion. Derfor vil en artikel publiceret i et predatory tidsskrift ofte ikke anerkendes som egentlig forskning, hvilket betyder at forfatterens arbejde ikke når sin målgruppe. Flere tidsskrifter og institutioner advarer mod såvel at publicere i disse tidsskrifter som at referere til forskning fra disse tidsskrifter. Problemet er særligt stort i ingeniørfagene og biomedicin, men ingen fagområder går fri (Shen & Björk, 2015).

Det er derfor helt centralt, at en forsker kan identificere et predatory tidsskrift, hvilket kan være vanskeligt. Nogle af de karakteristika, der kendetegner et predatory tidsskrift vil også

kunne findes i tidsskrifter med en lav videnskabelig standard og endda i nogle af de allerbedste tidsskrifter. Det er derfor ikke ligetil at identificere et predatory tidsskrift.

Forskning viser, at forskere fra u-lande udgør størstedelen af forfatterne i predatory tidsskrifter (Xia et al., 2015). Det samme gør sig gældende, når man ser på, hvem der bruger disse publikationer i deres egen forskning (Frandsen, 2017a). Et igangværende forskningsprojekt på Syddansk Universitetsbibliotek, tyder på at selv velrenommerede institutioner publicerer i predatory tidsskrifter og forlag.

Mange FFU-bibliotekerer forsøger at imødekomme denne udnyttelse af forskningen ved at stille vejledning til rådighed for forskerne på deres institution, men mangler ofte et stærkt fagligt fundament under rådgivningen. Mange har tidligere brugt den såkaldte Beall's list til at identificere predatory tidsskrifter. Listen er stærkt kritiseret og opdateres desuden ikke længere. Flere har foreslået, at forfatterne bør trænes i selv at kunne identificere predatory tidsskrifter. På trods af kritikken af checkliste-tilgangen er der blevet lanceret et kommercielt produkt, der leverer "blacklisting" af tidsskrifter (<https://www.cabells.com/about-blacklist>), men FFU'erne har brug for at kunne levere undervisning og vejledning inden for dette felt uagtet, at der kan tegnes et abonnement på denne database. Med dette projekt ønsker vi at forbedre det teoretiske og metodiske fundament under FFU-bibliotekernes arbejde med valg af publiceringskanaler.

Formålet med projektet er således at afklare behovet for konkrete værktøjer og/eller viden om predatory tidsskrifter på de danske FFU-biblioteker.

Metode

Projektet har til formål at samle repræsentanter fra de danske FFU-biblioteker samt NEFUS-bestyrelsesmedlemmer for at afklare institutionernes viden om predatory tidsskrifter samt hvilke services de tilbyder i den forbindelse. Temadagen vil blive annonceret i samarbejde med Netværk for Forskningsunderstøttende Services (NEFUS). Det er et oplagt forum, hvor kompetencerne kan videreføres og eventuelle behov for videre tiltag kan vurderes. Temadagen vil være åben for alle FFU'er. Afslutningsvis samles en projektgruppe mhp fremtidig ansøgning.

Derudover skal mødet afklare behovet for et større projekt med det formål at udvikle konkrete værktøjer, som FFU-bibliotekerne kan bruge i deres services.

Foreløbigt program for temadag

9.30	Velkomst v. Jitka Stilund Hansen
10.00	Predatory tidsskrifter – et forskningsoverblik v. Tove Faber Frandsen
11.45	Kaffepause
12.00	Services knyttet til predatory tidsskrifter v. repræsentanter for tre FFU'er
13.00	Frokost
14.00	Predatory journals i et forskerperspektiv
14.30	Workshop: predatory tidsskrifter
15.30	Opsamling og afrunding

Projektet i relation til DEFF's strategi

Projektet falder indenfor flere af DEFF's strategiske målsætninger. Projektet styrker FFU-bibliotekernes informationskompetencer, styrker formidling af forskningsresultater ved at kvalificere rådgivning i identifikation af publiceringskanaler af høj kvalitet. Projektet skaber værdi for bibliotekerne via formidling af viden, erhvervelse af færdigheder og bedre værktøjer. Det er målet at resultatet kan bruges af alle FFU-biblioteker, der vejleder forskere eller ledelse i valg af tidsskrifter og/eller forlag til forskningspublicering. Projektet kræver støtte fra DEFF, forberedelse samt finansiering af et større projekt om predatory tidsskrifter ikke kan løftes af enkelt-institutioner.

Projektet udføres af Jitka Stilund Hansen, forskningsbibliotekar med mange års sundhedsvidenskabelig forsknings- og publiceringserfaring samt Tove Faber Frandsen, biblioteks- og informationsvidenskabelig forsker med stor forskningserfaring inden for predatory tidsskrifter.

Litteratur

Frandsen, T. F. (2017a). Are predatory journals undermining the credibility of science? A bibliometric analysis of citers. *Scientometrics*

Frandsen, T. F. (2017b). Identifying predatory journals: checklists and frameworks. Under udgivelse.

Shen, C. Y., & Bjork, B. C. (2015). 'Predatory' open access: a longitudinal study of article volumes and market characteristics. *BMC Medicine*, 13, 15.

Xia, J., Harmon, J. L., Connolly, K. G., Donnelly, R. M., Anderson, M. R., & Howard, H. A. (2015). Who publishes in "predatory" journals? *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 66(7), 1406-1417.

Budget

Budgetposter	Egen-finansiering	Ansøgt: DEFF-finansiering	I alt: projekt-omkostninger
Lønsum-projektdeltagelse			54.000
Overhead (20%)			10.800
Lønsum projektdeltagelse + overhead, i alt	39.800	25.000	64.800
Afholdelse af workshop		16.250	16.250
I alt		41.250	81.050

Udgifter til afholdelse af workshop inkluderer forplejning for op til 2 repræsentanter fra bibliotekerne på AAU, AU, SDU, RUC, KU, DTU og Metropol, samt fra NEFUS. Rejseudgifter/overnatning dækkes for inviterede oplægsholdere.